

K Ü L Ö N F É L É K

Modern szállítóeszközök az erdőgazdaságban. A Wiener Allgemeine Forst- und Jagd-Zeitung 1932. évi február hó 19-iki számában Megele Oszkár mérnök, építésügyi főtanácsos Ziegler H. mérnök, erdőgondnoknak 1932. évi február hó 9-én a modern szállítóeszközökről tartott előadását ismerteti. Előadó a faár kialakulására nagy befolyást gyakorló szállítási költségekből kiindulva, a kerek vontatógépek, géperezű teherszállító kocsik és lófogatú szállítóberendezéseknek egymáshoz való viszonyát és mindegyiknek alkalmazási körét ismertette. Az alkalmazáson kívül egyben a kerek vontatógépeknek és géperezű teherszállító kocsiknak az út-testére gyakorolt hatását, a hasznos tehernek a kocsik önsúlyához való viszonyát, a fával való megterhelés rendszabályait és végül az üzemi költségeket tárgyalta. Kimerítően ismertette továbbá a K. E. D. rendszerű pótkocsival felszerelt kerek vontatógépnek az alkalmazását s a gépet magát képekben és szerkezeti rajzokban be is mutatta. A normális benzinhajtású rönk- és szálfateherszállító kocsikon kívül a Diesel-motorok és gőzerezű kocsik alkalmazásáról is megemlékezett és ezekkel kapcsolatban a legújabb fejlődés eredményeként utalt a fagázzal hajtott géperezű teherszállító kocsik alkalmazására és egyben a fagázfejlesztő gépeket is ismertette. A fagáznak, mint motor üzemi anyagnak a bevezetését — mint ismeretes —, nemcsak a szakkörök, hanem az érdekeltek nagy köre is élénk érdeklődéssel kíséri. Előadó továbbá megjegyezte, hogy a motoros szállítóeszközök jelenlegi fejlett állapota — ha a katasztrófáktól eltekintünk — az erdei vasutak létesítését nélkülözhetővé teszi. Előadónak az a nézete, hogy utakat építsenek erdei vasutak helyett, illetve, hogy a meglévő utakat tegyék a motoros szállítóeszközök részére alkalmassá, általánosságban határozottan javasolható. Előadónak az megjegyzése, hogy a jövőben a motoros szállítóeszközökkel a drótkötélpályák is pótolhatók lesznek, csak nagy megszorítással fogadható el, mert drótkötélpályák és siklók építésével majdnem mindig csak ott szoktak számolni, ahol nagy szintkülönbségek áthidalásáról van szó és ahol másrészt az út építése a részére szükséges kifejlesztési hosszvonal miatt már nem lenne gazdaságos.

Az előadás végén előadó rámutatott arra is, hogy a lófogatú teherszállító kocsi mindezek dacára semmiféle tekintetben sem veszítette el létjogosultságát, ha alkalmazási köre szűkebbre szorult is. A technikai fejlődés az öreg lófogatot még nem küszöbölte ki. Előadó bemutatott ugyanis — képek és leírás kíséretében — egy új típusú kocsit, amely a vontató- és géperezű kocsik pótkocsijaihoz hasonlóan levegővel töltött kerékabroncsokkal és golyós-

csapágyakkal rendelkezik. Az előadás, amely az erdészeti szállítási berendezések jelenlegi állásáról nagyon érdekes áttekintést nyújtott, élénk tetszést aratott.

Csehszlovákiában éghetetlen fából építik az új erdészlakokat. A Wiener Allgemeine Forst- und Jagd-Zeitung 1932. évi februári havi 19-ik számában a következő hír látott napvilágot: A wittingau-i állami fűrésztelepen kipróbáltak egy szabadalmazott eljárást, amelynek segítségével a fa éghetetlenné válik. Az állami erdők és javak igazgatósága a kedvező eredmény alapján arra az elhatározásra jutott, hogy a jövőben az erdész és vadóri házakat éghetlenné preparált fából fogja építeni.

A hársfavirágok és egyéb gyógynövények. A gyógynövénykereskedelem szempontjából kétféle csoportba osztályozzuk a hársfákat mégpedig kő- és ezüsthársra, vagy mint egyes vidékeken nevezik: fekete és fehérhársra.

Az első, értékesebb csoporthoz tartozik a kislevelű hárs (*Tilia ulmifolia*) és a nagy levelű hárs (*Tilia platyphyllos*), míg a másik csoporthoz az ezüsthárs (*T. argentea*) tartozik. A kétféle hárs virágzata külön-külön gyűjtendő be, mert keverve mindkét fajta áru értékét veszti, míg külön kezelve a kőhárs 40—50%-kal értékesebb az ezüsthársnál. Ezidei árak 1—1.50 pengő, illetve 65—95 fillér között mozogtak, minőségtől függően, kg-ként az vidéki feladó-állomás, vevő zsákjaiba csomagolva.

Maga a gyűjtés június-július hónapokban, a virágzás idején történik, mikor a virágzat nagyrésze még bimbós, csak a belső virágok nyilottak ki. A legalkalmasabb gyűjtési mód az, hogy a fa alatt ponyvát terítünk fel és hernyózó ollóval csipkedjük le a virágzatot a zöld murvalevéllel együtt, vigyázva, hogy a faágakon kárt ne ejtsünk. Esetleg létráról vagy a fáramászva kézzel is csipkedhetjük a csoportosan megjelenő virágzatokat, melyeket csak külön utasításra kell murvalevél nélkül szedni.

A fa alatt felterített ponyváról zsákba rakjuk az árut és aztán padlózott, pormentes, szellős padláson, magtárban vagy más rendelkezésre álló helyiségben, ahová a nap közvetlenül nem süt be, szárítjuk ki. A szárítás vékony két-háromújjnyi rétegben történjék és a kitergetés alkalmával a bezsákolás alatt esetlegesen összecsomósodott árut jól szétteregetjük, mert a csomók könnyen befüllednek. Száraz időjárás esetén a hárs már 3—4 nap alatt megszáradt és ha a levelek már törékenyek, morzsolhatók, úgy vastagabb rétegben is elraktározható a végleges bezsákolásig. 4 kg nyersáru ad 1 kg szárazat.

Még néhány értékesebb gyógynövényt sorolunk fel, melyek erdészeti szempontból figyelmet érdemelnek; Rozsot termelő uradalmaknál nagy mennyiségben található anyarozs, begyűjtendő aratás előtt vagy cséplés után, ötnegyed kg nyersáru ad 1 kg szárazat,

beváltási ára idén P 1.60—220 volt (mérges növ.). Borókabogyó gyűjtendő augusztus—október, 2 kg nyers 1 kg szárazra, ára 15—22 fillér. Őszi kikericsmag gyűjtendő júniusban, 1.20 kg nyers 1 kg szárazra, ára 2.00—3.00 pengő (mérges). Őszi kikericsgumó gyűjtendő szeptemberben, 3 kg nyers 1 kg szárazra, ára 40—50 fillér (mérges). Feketenyárfarügy gyűjtendő februárban, 1.25 kg nyers 1 kg szárazra, ára 40—50 fillér. Ezerjófű gyűjtendő júliusban, 5 kg nyers 1 kg szárazra, ára 65—85 fillér. Nadragulyalevél gyűjtendő június—szeptemberben, 6 kg nyers 1 kg szárazra, ára 70—80 fillér (mérges). Nadragulyagyökér gyűjtendő október—februárban, 3 kg nyers 1 kg szárazra, ára 35—50 fillér (mérges). Szagos müge gyűjtendő májusban, 5 kg nyers 1 kg szárazra, ára —. Bodzavirág gyűjtendő május—júniusban, 6 kg nyers 1 kg szárazra, ára 45—90 fillér. Kökényvirág gyűjtendő március—áprilisban, 5 kg nyers 1 kg szárazra, ára 2.00—3.00 pengő. Kőrishogár gyűjtendő május—júniusban, 3 kg nyers 1 kg szárazra, ára 2.50—3.50 pengő. Csipkebogyó kimagvalva augusztus—októberben, 3 kg nyers 1 kg szárazra, ára 65—85 fillér. Csipkebogyómag, ára 10—15 fillér.

Az árak az elmúlt idény átlagos beváltási árai, netto kg-ként, átvevő zsákjaiba csomagolva, feladóállomásra kiszállítva értendők.

Fenti gyógynövények, illetve drókok tekintélyes részét eddig külföldön kellett beszerezniük, részben belföldi fogyasztás, részben továbbeladás céljára, felesleges talán hangoztatni, hogy mit jelent nemzetgazdasági szempontból az, ha az import szükségtelemmé válik, sőt a magunk erejéből láthatjuk el a külföld szükségletének nagyrészét. Jelenti továbbá a gyógynövénygyűjtés nagyobb elterjedése a munkanélküliség csökkenését, hiszen a gyűjtési idő a fagyos napok kivételével az egész évre kiterjed és nem ütközik össze a legnagyobb elfoglaltság, az aratás idejével. Gazdaságok az üresen álló magtárakat vagy más szárításra alkalmas helyiségeiket kihasználhatják. A gyógynövénygyűjtés maga oly egyszerű, hogy azt nagy dologidőben gyerekek is elvégezhetik.

A helyszűke miatt nem áll módunkban az összes gyógynövényeket felsorolni és azokat bővebben leírni, de aki ezzel foglalkozni óhajt, annak szívesen álunk rendelkezésére. Mivel a gyógynövényekkel való foglalkozás engedélyhez van kötve, annak aki ezzel foglalkozni kíván, ezt előbb meg kell szereznie. A Balassa és Grün cég gyógynövényosztálya (Budapest, VI., Nagymező-utca 66.), amely cégtől ezen cikkünk adatait beszereztük, szívesen áll olvasóink rendelkezésére bármilyen szakkérdésben, valamint készséggel vállalkozott arra, hogy az érdeklődőknek a fentemlített engedélyt a földművelésügyi minisztérium illetékes osztályától megszerzi. (Kérjük tehát lapunkra való hivatkozással közvetlenül nevezett céghez fordulni).

Sajtóhibák:

Februári lapszámunkban megjelent Mezey Rezsőnek „A csapos gerendamennyezet teherbírása” című cikke, amelyben a következő sajtóhibák fordultak elő:

153. lap közepetáján széljegyzet

„... t. i. $a \sqrt{r^2 - y^2}$ helyett: ... t. i. $d \sqrt{r^2 - y^2}$ ” irandó.

153. lap. Lent az utolsó sorban:

\ominus helyett: 0, azaz (nulla) irandó.

154. lap. A képlet helyes alakja:

$$r^4 \varphi + r^2 a h$$

154. lap. A lap közepén az aláhúzott első képlet:

$$a_3 + - \frac{1}{4} \text{ helyett: } a_3 = - \frac{1}{4}$$

154. lap. Lent az utolsó előtti sor első tagja:

$$2 \left[\frac{3r^4}{6} \cdot \frac{\pi}{2} + \dots \text{ helyett: } 2 \left[\frac{3r^4}{8} \cdot \frac{\pi}{2} + \dots \right.$$

155. lap. A 8. képletet megelőző tört számlálójának utolsó tagja:

$$- a^3 h \text{ helyett: } - 2 a^3 h \text{ irandó.}$$

163. lap.

$$\text{II. tag} = a \int ax = \dots \text{ helyett: } a \int dx \text{ irandó.}$$

163. lap legelső sor:

$$= - (h^2 - r^2) \sqrt{r^2 - h^2} \text{ helyett: } = + (h^2 - r^2) \sqrt{r^2 - h^2}$$

164. lap: alulról a 7-ik sorban:

$$= \frac{h \cdot h^2}{2} - \frac{h^3}{6} - \left[- \frac{h}{2} \cdot h^2 + \frac{h^3}{6} \right] + h^3 \text{ helyett:}$$

$$= \frac{h \cdot h^2}{2} - \frac{h^3}{6} - \left[- \frac{h}{2} \cdot h^2 + \frac{h^3}{6} \right] = h^3 \text{ irandó.}$$

